

K Ø N I EU'S FORSKNINGSPROGRAMMER

GENDER MAKES A DIFFERENCE. GENDER STUDIES AT THE CUTTING EDGE OF EUROPEAN RESEARCH

Konference om Kønsforskning og EU's forskningspolitik den 15. november 2002 på Københavns Universitet

Koordinationen for Kønsforskning var den 15. november vært for en konference, som satte fokus på Kønsforskning og EU's forskningsprogrammer. Konferencen, der fandt sted på Københavns Universitet, var næsten sammenfaldende med lanceringen af EU's 6. rammeprogram for Forskning. Konferencens formål var både at informere og motivere danske og nordiske kønsforskere til at søge projektmidler fra programmet. Samtidig var formålet at bidrage til en bredere debat om forholdet mellem kønsforskning og ligestilling og spørgsmålet om mainstreaming af køn i forskning i både europæisk og nationalt regi.

EU's 6. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling, har været undervejs i en årrække, og kønsforskere har været flittige bidragydere til såvel nationale som EU høringsrunder vedrørende programmets udformning. På den baggrund må den endelige ordlyd af programmet siges at være skuffende. Selv om ligestilling af køn i forskning er kommet ind som et generelt formål er de steder, hvor køn nævnes som eksplicit forskningsfokus beskedent i den foreliggende programtekst. Skuffende er også den fortsat

skæve allokering af midler til de områder, hvor de fleste kønsforskningsprojekter kan spilles ind under temaet: Borgere og styreformer i et vidensbaseret samfund.

Den nye struktur med satsningen på større forskergrupper og samarbejdskonsortier i Centres of Excellence og Integrerede projekter er efter alt at dømme heller ikke det, der mobiliserer kvinder til at deltage. At lede et større projekt kræver, at man er godt integreret i forskningsverdenen og opbakning fra værtsinstitution. Noget, som bl.a. vanskeliggøres af, at kvinder fortsat udgør under 10 % af professorgruppen på de danske universiteter.

Oplægsholderne ved seminaret præsenterede spændende bud på blinde pletter og perspektiver for, hvordan køn kan indarbejdes i de forskellige tematiske områder af det nye forskningsprogram bl.a. med fokus på sikkerhedspolitik, etnicitet, kultur, sport og idræt og teknologi. Ligesom der blev præsenteret spændende erfaringer med et projekt tilknyttet det europæiske forskningsprogram Athene. Disse bidrag vil i foråret 2004 blive samlet i en rapport, som tilsendes både nationale og internationale forskningsenheder.

Dagen sluttede med et panel af politikere og forskere, hvor bl.a. Lone Dybkjær MEP/Radikale Venstre, Lene Jensen MF for Socialdemokratiet og Inge Henningsen og Karen Sjørup på forskersiden gav deres bud på perspektiver og problemer. Bl.a. blev der peget på de manglende ressourcer til at forberede EU projekter.

Kravene til projekterne er så omfattende, at der må sættes flere midler af til projektforberedelse. Der blev nævnt projektforberedelsesperioder af op til et år. På den baggrund må f.eks. SHF og SSF's puljer til projektforberedelse (max. 200.000 kr.) ses som ganske utilstrækkelig med mindre, der også udløses støtte fra institutionerne. Samtidig er det vigtigt, at dette arbejde har opbakning både i de nationale forskningsmiljøer og i den nationale forskningspolitik. Ikke mindst er det vigtigt, at der bliver gjort en indsats fra politisk hold da alle historiske erfaringer viser, at det er ad den vej kønsforskning og ligestilling på Universiteter m.v. kan styrkes.

Politikerne efterlyste klarere bud fra universitetsforskernes side på, hvad der kan sættes i værk. Her blev der peget på en vifte af forslag: Styrkelse af kønsforskning og ligestillings-

forskning ved oprettelse af et særligt program med min. 10 mill. kr. årligt, udpegning af et udvalg under forsknings- og ligestillingsministeriet, en 'steering committee' som 'backing' for "Women and Science"-enheden i EU kommissionen, en styrkelse af vagthundefunktionen, således at mainstreamingstrategien, handlingsplaner for ligestilling m.v. bliver reelle redskaber til forandring frem for forhålings- og legitimeringsmanøvrer. I øjeblikket foregår der stort set intet ligestillingsarbejde på de danske universiteter m.v. Dette på trods af den omfattende forskning på feltet og på trods af, at initiativer er sat i værk i de øvrige nordiske lande. F.eks. er der i Sverige opstillet et mål om 25 % kvindelige professorer i år 2007.

Opfordringen fra EU repræsentanten og rådgivere lød på, trods alle kritikpunkter, at læse programteksten omhyggeligt

og at prøve på at finde muligheder for kønsforskningsprojekter selv indenfor den nuværende programtekst. Ligeledes gik opfordringen på at tilmelde sig den EU ekspertdatabase, hvorfra evaluatore m.v. rekrutteres til evaluering af ansøgninger m.v.

Sidste nye versioner af Work Programmes til 6. rammeprogram er nu kommet i den endelige version. De kan hentes på <http://www.ku.dk/led/forsk/>

Registrering som evaluator på <http://emmf6.cordis.lu/>

Derudover opfordres interesserede til at holde øje med de regionale informationsmøder om EU's 6 rammeprogram, ligesom der kan hentes individuel assistance hos ec@eurocenter.info

Der findes endelig lokale rådgivere, som kan kontaktes, f.eks. på Københavns Universitet, Poul Petersen pope@adm.ku.dk



EVA STEINESS (F. 1941)

1985 første kvindelige professor i klinisk farmakologi. Eva Steiness fuldførte sit studium i Århus i 1968. Efter nogle hospitalsansættelser valgte hun universitet som arbejdsplads.

Da Eva Steiness fik professoratet i Århus havde stillingen stået tom i 7 år og hun startede stort set med et tom kontor. Hun formåede i løbet af en kort årrække at samle et forskerteam bestående af forskellige faggrupper og i de følgende år fik en række yngre forskere deres uddannelse inden for farmakologien. I 1993 blev hun udnævnt til koncerndirektør i medicinalfirmaet Lundbeck og blev dermed den første kvinde på denne post. Under Eva Steiness ledelse kom firmaet ind i en stærk vækst og medarbejderstaben voksede fra 75 til 450. I 1998 forlod Eva Steiness Lundbeck fordi hun var utilfreds med arbejdsforholdene. Hun startede sit eget bioteknologiske firma Zealand Pharmaceutical der forsker i og udvikler hormonpræparater. (Polfoto: Jakob Carlsen)